

PERSOONSGEGEVENS BESCHERMEN

In grote lijnen komt het beschermen van persoonsgegevens neer op dat personen geen nadeel ondervinden van dat gegevens over hen worden verzameld, verwerkt en gebruikt. De AVG maakt dit op allerlei manieren concreet.

Persoonsgegevens zijn gegevens die op een of andere manier aan een persoon zijn te relateren. Dat kunnen gegevens zijn als naam en adres, maar ook wat u heeft gekocht bij uw kruidenier (u heeft toch een Bonuskaart?) en op welke onderwerpen u Internet heeft afgezocht.

De AVG schrijft voor dat u als stichting of vereniging (de AVG spreekt van "verwerkingsverantwoordelijke") van een persoon (in de AVG: "betrokkene") uitdrukkelijk toestemming moet hebben om persoonsgegevens van hem te verzamelen, verwerken en gebruiken. De betrokkene kan deze toestemming op elk moment intrekken en dan moet de verantwoordelijke deze gegevens meteen wissen of vernietigen - of zo aanpassen dat zij niet meer tot deze persoon zijn te herleiden.

Verder mag u de gegevens alleen gebruiken voor het doel waarvoor u ze ooit heeft verkregen.

Algemener gesteld: U moet niet denken: "Hee, we weten ... dus we kunnen de leden ook ..."

Gegevens worden verwerkt door mensen. Deze mensen hebben geheimhoudingsplicht: zij mogen deze gegevens niet aan derden bekendmaken, of voor eigen gebruik aanwenden.

Uw organisatie (de verwerkingsverantwoordelijke) heeft ook een geheimhoudingsplicht: u mag gegevens niet ter beschikking stellen aan anderen.

In het verlengde hiervan ligt dat u gegevensverzamelingen niet mag combineren, naast elkaar leggen of vergelijken.

Het bestuur van de "verwerkingsverantwoordelijke" (de stichting of vereniging) is het orgaan dat moet zorgen dat de verwerkingsverantwoordelijke de verordening naleeft. Het bestuur moet de verwerkingen zo optuigen dat ze aan de daarin gestelde eisen voldoen. Het bestuur moet zorgen dat mensen die in zijn opdracht (als personeelslid of als lid van een commissie) gegevens verwerken, zich aan de wet houden. En wanneer het eens misgaat moet het bestuur dit melden: aan de betrokkene(n) wiens gegevens het betreft, en aan de **Autoriteit persoonsgegevens** (AP).

VERBODEN TE VERWERKEN

Er zijn ook gegevens die u **helemaal niet** mag verwerken. **Artikel 9 lid 1** van de AVG somt deze op:

Verwerking van persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of gegevens over

gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid zijn verboden.

Lid 2 van hetzelfde artikel noemt echter 10 voorwaarden waaronder dit verbod niet geldt. (de tekst is hieronder letterlijk overgenomen)

a) de betrokkene heeft uitdrukkelijke toestemming gegeven voor de verwerking van die persoonsgegevens voor een of meer welbepaalde doeleinden, behalve indien in Unierecht of lidstatelijk recht is bepaald dat het in lid 1 genoemde verbod niet door de betrokkene kan worden opgeheven;

b) de verwerking is noodzakelijk met het oog op de uitvoering van verplichtingen en de uitoefening van specifieke rechten van de verwerkingsverantwoordelijke of de betrokkene op het gebied van het arbeidsrecht en het socialezekerheids- en socialebeschermingsrecht, voor zover zulks is toegestaan bij Unierecht of lidstatelijk recht of bij een collectieve overeenkomst op grond van lidstatelijk recht die passende waarborgen voor de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene biedt;

c) de verwerking is noodzakelijk ter bescherming van de vitale belangen van de betrokkene of van een andere natuurlijke persoon indien de betrokkene fysiek of juridisch niet in staat is zijn toestemming te geven;

d) de verwerking wordt verricht door een stichting, een vereniging of een andere instantie zonder winstoogmerk die op politiek, levensbeschouwelijk, godsdienstig of vakbondsgebied werkzaam is, in het kader van haar gerechtvaardigde activiteiten en met passende waarborgen, mits de verwerking uitsluitend betrekking heeft op de leden of de voormalige leden van de instantie of op personen die in verband met haar doeleinden regelmatig contact met haar onderhouden, en de persoonsgegevens niet zonder de toestemming van de betrokkenen buiten die instantie worden verstrekt;

e) de verwerking heeft betrekking op persoonsgegevens die kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt;

f) de verwerking is noodzakelijk voor de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering of wanneer gerechten handelen in het kader van hun rechtsbevoegdheid;

g) de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, waarbij de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene;

h) de verwerking is noodzakelijk voor doeleinden van preventieve of arbeidsgeneeskunde, voor de beoordeling van de arbeidsgeschiktheid van de werknemer, medische diagnoses, het verstrekken van gezondheidszorg of sociale diensten of behandelingen dan wel het beheren van gezondheidszorgstelsels en -diensten of sociale stelsels en diensten, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, of uit hoofde van een overeenkomst met een gezondheidswerker en behoudens de in lid 3 genoemde voorwaarden en waarborgen;

i) de verwerking is noodzakelijk om redenen van algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid, zoals bescherming tegen ernstige grensoverschrijdende gevaren voor de gezondheid of het waarborgen van hoge normen inzake kwaliteit en veiligheid van de gezondheidszorg en van geneesmiddelen of medische hulpmiddelen, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht waarin passende en specifieke maatregelen zijn opgenomen ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkene, met name van het beroepsgeheim; of

j) de verwerking is noodzakelijk met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden overeenkomstig artikel 89, lid 1, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, waarbij de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkene.

Wat nu?

Wat moet u als bestuur nu doen om aan de eisen in de verordening te voldoen?

1. Begin met te **inventariseren** welke **overzichten** u produceert (ledenlijsten, teamlijsten, deelnemerslijsten, donateurslijsten, enz.), welke vragenlijsten en **formulieren** u laat invullen en welke **bestanden**, spreadsheets en databases u onderhoudt.
2. Ga dan per overzicht, formulier of bestand na of er een **verboden persoonsgegeven** in voorkomt - **dit moet eruit**, of u moet een héél goede reden hebben om het erin te houden. Lees daarvoor artikel 9 lid 2 heel secuur.
3. Inventariseer wie of welke functionarissen de gegevens onder ogen krijgen. Stel zeker dat alleen zij, en geen anderen, deze gegevens zien. Doordring hen van hun **geheimhoudingsplicht**: zij mogen deze gegevens niet aan anderen doorspelen, noch (zelf) voor andere doeleinden gebruiken dan waarvoor zij ze onder ogen kregen.
4. Creëer een cultuur van zorgvuldigheid in de omgang met persoonsgegevens. Fouten en slordigheden zijn onvermijdelijk, maar wees er open over. De meldplicht van lekken blijft gelden, namelijk.
5. Wanneer u gegevens buiten de deur laat verwerken, maak dan goede afspraken met deze "bewerker".